

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
	DA230014		20.06.2023

Betreft: Advies betreffende 1) het voorontwerp van wet tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank 'Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces' ('T.E.R.') en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en 2) het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank 'Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces' ('T.E.R.')

Het Controlegeorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controlegeorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WGB') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna *LED*).

Gelet op het verzoek van de Minister van Justitie van 14 april 2023 om advies uit te brengen over 1) het voorontwerp van wet tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank 'Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces' ('T.E.R.') en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en 2) het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank 'Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces' ('T.E.R.');

Gelet op het verslag van de heer Koen Gorissen, Lid-raadsheer van het Controlegeorgaan.

Brengt op 20 juni 2023 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2^o, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WGB en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WGB.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WGB.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzer*", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'⁷) en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerp tekst een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WGB.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

II. Voorwerp van de aanvraag

8. De adviesaanvraag heeft betrekking op 1) het voorontwerp van wet tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank 'Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces' ('T.E.R.') en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'het wetsontwerp T.E.R.') en 2) het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank 'Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces' ('T.E.R.') (hierna 'het ontwerp KB T.E.R.'). Aangezien beide teksten nauw verbonden zijn, worden ze samen in dit advies behandeld.

9. Het wetsontwerp T.E.R. strekt overeenkomstig de Memorie van toelichting (MvT) tot de opname in een autonome wet van de bepalingen van de WPA met betrekking tot de gemeenschappelijke gegevensbanken 'Terrorist Fighters' en 'Haatpropagandisten', waarvan de verwerkingsmodaliteiten worden uiteengezet in het KB van 21 juli 2016 "*betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Terrorist Fighters*" en in het KB van 23 april 2018 "*betreffende de gemeenschappelijke gegevensbank Haatpropagandisten en tot uitvoering van sommige bepalingen van de afdeling 1bis "Het Informatiebeheer" van hoofdstuk IV van de wet op het politieambt*".

Volgens de MvT kunnen op deze manier een aantal regels gestroomlijnd worden, door de gemeenschappelijke gegevensbanken 'Terrorist Fighters' en 'Haatpropagandisten' samen te voegen in éénzelfde juridisch instrument. Ook werden processen herschreven, definities toegevoegd of herschreven, doeleinden aangepast en heel wat essentieel geachte bepalingen uit de Koninklijke besluiten vastgelegd in dit wetsontwerp. In het ontwerp worden verder nog bepalingen toegevoegd inzake de bescherming van persoonsgegevens, wordt voorzien in een systematisch overleg voor de opvolging van de entiteiten en worden het bestaan en de opdrachten van de lokale Taskforces (LTF) bekrachtigd en vastgelegd.

10. De oprichting van een autonome wet voor de gemeenschappelijke gegevensbank inzake terrorisme, extremisme of het radicaliseringsproces wordt overeenkomstig de MvT gemotiveerd met de volgende redenen :

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "*Het COC heeft echter allerm minst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding*"; artikel 71 §1 WGB.

- gehoor geven aan zowel de parlementaire onderzoekscommissie als de GBA om een *ad hoc* rechtsgrondslag te geven aan deze gegevensbank, die geen specifieke reden had om aan de WPA gekoppeld te zijn;
- de noodzaak om na de 'zaak Conings' de lokale Taskforce te verplichten om een lijst maatregelen te overlopen die ten aanzien van een entiteit kunnen worden genomen;
- de noodzaak om de basisdiensten de mogelijkheid te bieden bepaalde gegevens van T.E.R. entiteiten mee te delen aan zorgverleners, dit naar aanleiding van het tragische overlijden van een politieambtenaar.

De meeste bestaande en in voegde zijnde artikelen van de WPA of de Koninklijke besluiten 'TF' en 'HP' zijn in het wetsontwerp overgebracht zonder inhoudelijke wijziging. Enkel de nieuwe bepalingen worden in de MvT uiteengezet en toegelicht, voor het overige wordt verwezen naar de parlementaire werkzaamheden van de wet van 27 april 2016 inzake aanvullende maatregelen ter bestrijding van terrorisme en naar de verslagen aan de Koning van de voornoemde Koninklijke uitvoeringsbesluiten.

Het ontwerp KB T.E.R. tenslotte heeft, overeenkomstig het verslag aan de Koning, tot doel om bepaalde aspecten van de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R., opgericht door het wetsontwerp T.E.R., uit te werken.

Aangezien beide ontwerpen een impact hebben op het informatiebeheer door de GPI, zal het Controleorgaan zich in dit advies beperken tot de aspecten van het ontwerp die daarmee in verband staan. Voor het overige verwijst het controleorgaan naar het advies van de GBA en naar zijn eerdere adviezen en rapporten⁹ met betrekking tot de gemeenschappelijke gegevensbanken TF en Haatpredikers.

III. Bespreking en analyse van de aanvraag

A. Algemeen

11. Het Controleorgaan verwelkomt de omzetting in een autonome wet van de bepalingen in de WPA met betrekking tot de gemeenschappelijke gegevensbanken 'Terrorist Fighters' en 'Haatpropagandisten'. Deze *ad hoc* rechtsgrondslag vormt een logische keuze voor dergelijke, voor verschillende diensten(gemeenschappelijke) toegankelijke gegevensbanken, die niet noodzakelijk en zelfs beter niet in de WPA dienden te worden opgenomen, vermits het niet gaat om een zuivere politionele gegevensbank (zoals alle andere, met name de basisgegevensbanken, de ANG, de bijzondere gegevensbanken en de technische gegevensbanken). Vervolgens wordt, door de creatie

⁹ Zie de gezamenlijke rapporten van het Controleorgaan op de politionele informatie en het Vast Comité I inzake de gemeenschappelijke gegevensbanken TF, uitgebracht in de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020, evenals de adviezen inzake de voorafgaandelijke aangiften van de gemeenschappelijke gegevensbanken TF (niet gepubliceerd).

van deze autonome wet en de opname van de belangrijkste elementen van de uitvoerings KB's in deze wet, een sterkere juridische grondslag gecreëerd.

12. Het Controleorgaan stelt ook vast dat de steller van het ontwerp van deze gelegenheid heeft gebruik gemaakt om bepaalde aspecten van de bestaande regelgeving tegen het licht te houden en de noodzakelijkheid ervan te evalueren. Zo werden bepaalde vroegere partnerdiensten niet meer in de actuele lijst van partnerdiensten in het wetsontwerp opgenomen, gezien hun gebrek aan een 'behoefte om te kennen'. In hun gezamenlijke rapporten van 2018 en 2019 inzake de gemeenschappelijke gegevensbanken TF (GGB TF) hadden het COC en Vast Comité I reeds op de problematiek van de herziening van de toegang van bepaalde partnerdiensten gewezen, gelet op het gebrek van een 'behoefte om te kennen', en dit onder meer omdat voor meerdere jaren geen enkele gebruiker werd (wordt) aangeduid die toegang tot de GGB TF kon (kan) nemen.

13. Het specifieke type van toegang (creatierecht, leesrecht, schrijfrecht, vraagrecht¹⁰) van de respectievelijke partnerdiensten wordt niet in het wetsontwerp geregeld, maar overgelaten aan de Koning. **Het verdient echter aanbeveling om het specifieke type van toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank, alsook het kader waarin de betreffende partnerdienst die rechten zal mogen aanwenden, in het wetsontwerp zelf te voorzien. Het betreft namelijk een essentieel element van de verwerking van persoonsgegevens¹¹.**

Aangezien de meeste artikelen uit de WPA of de Koninklijke besluiten TF in het wetsontwerp en/of het ontwerp KB zijn overgebracht zonder inhoudelijke wijziging, zal het Controleorgaan hiernavolgend in het bijzonder de nieuwe of ingrijpend gewijzigde artikelen analyseren, die in het bijzonder een impact hebben op het informatiebeheer door de GPI.

B. Artikelsgewijze bespreking Wetsontwerp T.E.R.

14. Artikel 6, §2, 2° van het wetsontwerp bepaalt dat de in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. verwerkte persoonsgegevens zijn :” ... *de administratieve gegevens, de gerechtelijke gegevens,*

¹⁰ Zie artikel 2 van het wetsontwerp, 11°-14°;

¹¹ Recent nog oordeelde het Grondwettelijk Hof bij arrest van 10 maart 2022 (GwH, n° 33/2022 van 10 maart 2022, overweging, B.13.1, www.grondwettelijkhof.be) hieromtrent als volgt: “*Bij artikel 22 van de Grondwet wordt aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehouden om te bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven. Het waarborgt aldus aan elke burger dat geen inmenging in de uitoefening van dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering.*

...

Bijgevolg moeten de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd¹¹. In dat verband maken de volgende elementen, ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, in beginsel essentiële elementen uit : 1° de categorie van verwerkte gegevens; 2° de categorie van betrokken personen; 3° de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4° de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en 5° de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens (advies van de algemene vergadering van de afdeling wetgeving van de Raad van State nr. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet « betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie », Parl. St., Kamer, 2020-2021, DOC 55-1951/001, p. 119)» (overweging B.13.1)

de gegevens van gerechtelijke politie, de gegevens van bestuurlijke politie en de informatie betreffende de geregistreerde entiteiten, die overeenkomstig de wet verwerkt worden door de basisdiensten, waaronder de GPI, en de partnerdiensten die een leesrecht en een schrijfrecht hebben in de gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. en die toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in het licht van de opdrachten bedoeld in artikel 3 en de doeleinden bedoeld in artikel 5, tweede lid."

Voor de GPI gaat het derhalve over gegevens van gerechtelijke en bestuurlijke politie, weliswaar enkel na evaluatie of deze toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in het licht van de opdrachten en de doeleinden van het wetsontwerp, zoals de MvT ook benadrukt. Als basisdienst beschikt de GPI over een creatierecht van een entiteit in de GGB T.E.R., en zal ze derhalve bij de creatie rekening dienen te houden met deze elementen. De nadere regels voor het creatierecht worden overeenkomstig artikel 18 van het wetsontwerp nader uitgewerkt door de Koning (hiervoor in het bijzonder artikel 14 van het ontwerp KB met betrekking tot de interne validatie). Een voormelde evaluatie in het licht van de opdrachten en de doeleinden van het wetsontwerp zal bij de interne validatie dan ook moeten worden opgenomen, temeer aangezien er geen beperking staat op de aard van de politionele informatie die kan worden overgemaakt aan de GGB T.E.R. .

Gegevens van bestuurlijke en gerechtelijke politie maakt namelijk een zeer ruime en diverse categorie van (persoons)gegevens uit: het betekent de facto dat zowat de hele 'ANG bestuurlijk en gerechtelijk' voorwerp kunnen vormen van een opname in de GGB, alsook dat alle mogelijke informatie en persoonsgegevens uit de basisgegevensbanken, de bijzondere gegevensbanken en de technische gegevensbanken kunnen opgenomen worden. Er wordt in het wetsontwerp op geen enkele wijze rekening gehouden met de validatiestatus van de politionele persoonsgegevens en informatie. Ook ruwe of brute informatie – die geen validatieproces heeft doorlopen - zoals die in de basisgegevensbanken worden gevat, maken of kunnen het voorwerp uitmaken van een opname in de GGB T.E.R.. Zowel harde (processen-verbaal) als zachte informatie (in informatierapporten, niet concrete feiten m.a.w.) kunnen eveneens het voorwerp ervan uitmaken. Indien dit niet het geval zou zijn, komt het aan de steller van het ontwerp toe om dit nader te verduidelijken in het wetsontwerp.

15. In het belang van de betrokken persoon en van de zorgverlener, deelt de basisdienst (waaronder de GPI) die met laatstgenoemde in contact staat, hem conform het ontworpen art. 6 §2, 3°, 2° lid van het wetsontwerp de nodige medische gegevens mee die geregistreerd zijn in de GGB T.E.R. alsook de gegevens die afkomstig zijn van de dreigingsevaluatie met betrekking tot het gevaar dat uitgaat van de betrokken persoon. **Het verdient aanbeveling om deze communicatie vanuit de GPI schriftelijk vast te leggen, teneinde eventueel achteraf discussie te vermijden. Zie hieromtrent tevens infra, randnummer 24.**

16. Artikel 7 bepaalt dat, na de laatste verwerking, de operationeel verantwoordelijke om de vijf jaar (of om de drie jaren ingeval van minderjarigen) onderzoekt of de persoonsgegevens nog steeds een rechtstreeks verband vertonen met een van de doeleinden van artikel 5 van het wetsontwerp. Indien dit niet het geval is, worden de gegevens gearchiveerd. Het wetsontwerp voorziet in een maximale archiveringstermijn van 30 jaren, naar analogie met hetgeen de WPA¹² voorziet. Een dergelijke bijkomende bewaringstermijn via archivering, van maximaal 30 jaren, lijkt moeilijk houdbaar in het licht van recente rechtspraak¹³ van het Europees Hof van Justitie, en de principes uit het gegevensbeschermingsrecht ('proportioneel, ter zake dienend en niet overmatig'), zoals trouwens beschreven in het wetsontwerp. Het lijkt dan ook een contradictie om de gegevens, indien er geen verband meer is met één van de doeleinden van artikel 5 van het wetsontwerp, te archiveren, in plaats van deze te wissen wegens niet meer proportioneel, ter zake dienend en overmatig. **Het komt de steller van het ontwerp dan ook toe om zich hieromtrent te beraden, en minstens een kritische toetsing te doen van het beoogde archiveringssysteem, dat een kopie uitmaakt van hetgeen is voorzien in de WPA.**

In hun verslagen van de gezamenlijke controle van de GGB TF hebben het Controleorgaan en het Vast Comité I tevens herhaaldelijk gewezen op de noodzaak van de strikte opvolging van deze termijnen, en dit via de ontwikkeling van een ICT Tool. Het moet voor de toezichthoudende overheden (COC en Vast Comité I) immers mogelijk zijn om de correcte naleving van deze termijn na te gaan. **Het verdient derhalve aanbeveling om in het wetsontwerp op te nemen dat de operationeel verantwoordelijke deze evaluatie opneemt in het dossier van de betreffende entiteit, opdat een verificatie van de evaluatie en de termijn door de toezichthoudende overheden mogelijk is, evenals een strikte opvolging van deze termijnen aan de hand van een ICT applicatie.**

17. Artikel 9 van het wetsontwerp voorziet in de mogelijkheid tot koppeling van de GGB T.E.R. met andere gegevensbanken die worden beheerd door de basis -of partnerdiensten. Dergelijke koppeling houdt overeenkomstig de definitie in artikel 2, 16° van het wetsontwerp onder meer in dat persoonsgegevens en relevante informatie van de gegevensbanken, authentieke bronnen, kunnen worden overgezonden aan de GGB T.E.R.

Voor de GPI betekent dat bijvoorbeeld een koppeling met de ANG en alle andere politionele gegevensbanken. De vraag stelt zich naar de verhouding tussen dit artikel van het wetsontwerp en de bepalingen van de artikelen 44/11/4 en volgende van de WPA. **Het komt de steller van het ontwerp toe om hieromtrent duiding te verschaffen.**

¹² Zie bijvoorbeeld artikel 44/10 van de wet op het politieambt, voor wat betreft de archivering van persoonsgegevens en informatie in de ANG.

¹³ HvJ EU 21 juni 2022, Zaak C-817/19.

Verder bepaalt artikel 9 dat de Koning in voormelde gevallen de doeleinden van de koppeling bepaalt, de onderling verbonden categorieën van persoonsgegevens en de nadere regels van de koppeling, waarbij de integriteit van de gegevens en van de netwerken gerespecteerd moeten worden. **In deze dient te worden voorzien in het voorafgaand advies van de toezichthoudende overheden aangaande voormeld Koninklijk besluit, waaronder het Controleorgaan, als bevoegde toezichthoudende autoriteit van de politiediensten, zoals bedoeld in artikel 26, 7°, a) WGB.**

18. Artikel 17 regelt de mogelijke toegangsrechten (leesrecht, schrijfrecht of vraagrecht) voor de partnerdiensten, maar laat de uitwerking ervan over aan de Koning. De MvT verklaart deze keuze voor een KB teneinde een zekere flexibiliteit te behouden bij het verlenen, intrekken of wijzigen van de toegang naar gelang van de evolutie van de bevoegdheden, opdrachten en behoeften van de verschillende partnerdiensten. **Zoals het COC reeds heeft opgemerkt onder randnummer 13, verdient het echter aanbeveling om het specifieke type van toegang tot de gemeenschappelijke gegevensbank, alsook het kader waarin de betreffende partnerdienst die rechten zal mogen aanwenden, in het wetsontwerp te voorzien. De GGB TF en HP zijn inmiddels reeds ettelijke jaren operationeel, waardoor men alleszins de noden voor de respectievelijke opdrachten en behoeften van de verschillende partnerdiensten behoort te kennen.**

19. Overeenkomstig artikel 19 van het wetsontwerp wordt voorzien dat de basisdiensten, waaronder de GPI, verplicht zijn respectievelijk de GGB T.E.R. te raadplegen en ambtshalve hun eigen persoonsgegevens en relevante informatie daarin te voeren. Die gegevens worden onder hun verantwoordelijkheid en overeenkomstig hun interne validatieprocedures opgenomen in de GGB. Deze persoonsgegevens en informatie worden afgeleid uit de persoonsgegevens en informatie waarover de basisdiensten beschikken in het kader van hun respectieve opdrachten en de daarmee verband houdende doeleinden. **Hieromtrent kan verwezen worden naar de gemaakte opmerkingen onder randnummer 14.**

Het 4de lid van artikel 19 bepaalt verder dat de GPI de persoonsgegevens en informatie invoeren overeenkomstig de aanvullende specificaties in de richtlijn van het College van PG. Daarnaast bepaalt artikel 20 dat het creatie -en schrijfrecht in de GGB T.E.R. worden uitgesteld wanneer en zolang de bevoegde magistraat, meent dat de creatie en de voeding de uitoefening van de strafvordering, de veiligheid van een persoon of de relatie met de rechtshandavingsinstantie van een Buitenlandse staat in het gedrang kunnen brengen. In hun eerdere rapporten met betrekking tot de GGB TF hebben het COC en het Vast Comité I gewezen op het feit dat politionele informatie afkomstig van "RIR, codes 01 of 00", niet wordt opgenomen in de GGB. Een "RIR 01" heeft betrekking op politionele informatie die enkel mag worden gebruikt voor zover de opsteller daarmee akkoord gaat. Een "RIR 00" heeft betrekking op politionele informatie die in geen geval mag worden gebruikt. Het betreft gevoelige

informatie (die echter niet werd geclassificeerd) die, bijvoorbeeld, kan leiden tot de identificatie van een bron. Deze codes zijn het resultaat van een ministeriële omzendbrief die slechts ten dele en zeer beperkt werd gepubliceerd, i.e. omzendbrief "MFO 3", betreffende – onder andere – de gegevensinvoer in de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) van de Geïntegreerde Politie.

De regelgeving voorziet niet in uitzonderingen wat betreft de doorgifte van dit soort politionele informatie naar de GGB. Deze informatie zou dus verplichtend moeten worden opgenomen in de GGB. Vanuit juridisch oogpunt immers hebben (in het verleden) de WPA en (in de toekomst) het wetsontwerp T.E.R. en de uitvoeringsbesluiten voorrang op de omzendbrief MFO 3, krachtens het beginsel van de hiërarchie der normen (de MFO 3 wordt immers gebaseerd op de bepalingen van het informatiebeheer van de WPA). De voorbije jaren hebben het C.O.C. en het Vast Comité I dus aanbevolen om deze problematiek te evalueren en deze situatie te verhelpen. **Het komt de steller van het ontwerp dan ook toe om dit te regelen in huidig wetsontwerp, dan wel hieromtrent minstens duidelijkheid te verschaffen bijvoorbeeld in de MvT.**

20. Artikel 22 van het wetsontwerp voorziet de informatie aan de bevoegde bestuurlijke overheden door de korpschef van elke betrokken politiezone ingeval van de creatie van een nieuwe entiteit in de GGB T.E.R. Betreft het hier eveneens een nieuwe entiteit overeenkomstig artikel 2, 6° van het ontwerp KB waarover ernstige aanwijzingen bestaan dat zij de criteria bedoeld in artikel 1, 4°, 5°, 6°, of 8° van het ontwerp KB T.E.R. kunnen vervullen ? indien dit niet het geval is, dienen deze entiteiten immers na zes maanden te worden gearchiveerd overeenkomstig artikel 13 van het ontwerp KB T.E.R. Vallen hier met andere woorden dus ook de 'proef of potentiële entiteiten' onder ? Het zou immers kunnen dat na enkele maanden blijkt dat een dergelijke 'proef of potentiële entiteit' niet in de GGB T.E.R. kan worden opgenomen. **Het verdient aanbeveling om hieromtrent duidelijkheid te verschaffen. Voor zover hieronder ook voormelde categorie van entiteiten valt die blijken na zes maanden niet te worden gevalideerd als entiteit dient ook die informatie van niet bevestiging aan voormelde bestuurlijke overheden te worden kenbaar gemaakt en dient er zorg te worden voor gedragen dat deze informatie bij die bestuurlijke entiteit wordt gewist.**

21. Overeenkomstig artikel 24 van het wetsontwerp kan een informatiekaart worden meegedeeld aan een derde overheid die de behoefte om te kennen heeft, na evaluatie door de beheerder, de operationeel verantwoordelijke en de basisdiensten. Dergelijke evaluatie heeft minstens betrekking op 4 elementen, zijnde 1) de bijdrage van de derde overheid tot de preventie en bestrijding van terrorisme en extremisme dat tot terrorisme kan leiden 2) de verdere verwerking die zal worden gedaan door de derde overheid rekening houdende met haar bevoegdheden en de eventuele risico's voor de fundamentele vrijheden en rechten van de betrokken persoon 3) de kwetsbare toestand van de betrokken persoon, inclusief de minderjarigheid; 4) het toereikende, ter zake dienend en niet overmatige karakter van de categorieën van meegedeelde gegevens rekening houdend met de verdere

verwerking. Ook inzake deze doorgifte van lijsten hebben het COC en het Vast Comité I in het verleden opmerkingen gemaakt aangaande de wettelijkheid van deze doorgifte. Het COC verwelkomt dan ook de regeling in het wetsontwerp, in het bijzonder de minimale criteria voor evaluatie van een dergelijke doorgifte. **Teneinde een doeltreffende controle hierop mogelijk te maken, wordt de steller van het ontwerp verzocht om uitdrukkelijk te voorzien dat door de operationeel verantwoordelijke, ten behoeve van de toezichthoudende overheden, een lijst van dergelijke mededelingen aan derde overheden wordt bijgehouden, met de mogelijkheid om voor elke doorgifte de opgemaakte evaluatie desbetreffend terug te vinden.**

22. Overeenkomstig artikel 28, §2 van het wetsontwerp kunnen de persoonsgegevens en de informatie uit de GGB T.E.R. in overeenstemming met artikel 44/11/13 WPA aan buitenlandse politiediensten, buitenlandse gerechtelijke autoriteiten en internationale organisaties voor gerechtelijke en politionele samenwerking worden overgemaakt. In §4 wordt verder bepaald dat de Koning nadere regels voor deze mededeling kan bepalen. **Ook hier dient te worden voorzien in het voorafgaand advies van de toezichthoudende overheden op voormeld Koninklijk besluit, waaronder het Controleorgaan, als bevoegde toezichthoudende autoriteit van de politiediensten, zoals bedoeld in artikel 26, 7°, a) WGB.**

23. Artikel 30 voorziet dat de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de persoonsgegevens, en de informatie die geregistreerd zijn in de GGB T.E.R., toekomt aan de verwerkingsverantwoordelijke eigen aan elke dienst die de GGB T.E.R. voedt. Dit betekent voor de GPI, in het bijzonder voor de ANG en de basisgegevensbanken, dat de ministers van Justitie en Binnenlandse zaken optreden als verwerkingsverantwoordelijken. Zij zijn echter eveneens verwerkingsverantwoordelijke voor de GGB T.E.R. zelf overeenkomstig artikel 5 van het wetsontwerp.

Het begrip "verwerkingsverantwoordelijke" is evenwel een functioneel begrip dat als doel heeft de verantwoordelijkheden toe te kennen aan de personen die feitelijke invloed uitoefenen¹⁴. Concreet betekent dit dat de entiteit die beslist over het 'hoe' en het 'wat' van de gegevensverwerking de verwerkingsverantwoordelijke zal zijn, los van het statuut, de positie of de situatie dat/die wordt toegekend aan deze entiteit binnen haar organisatie. De bevoegdheid om te *'bepaler'* kan weliswaar worden geregeld via de wet, maar blijkt tevens uit de bevoegdheden die zijn toegewezen aan een bepaalde entiteit of ook uit een analyse van de feiten en de omstandigheden.

In deze zin beschouwt het Controleorgaan – en het handelt dienovereenkomstig in de praktijk – de politiediensten, op het federale en het lokale niveau, als de "operationele verwerkingsverantwoordelijke", daar zij een doorslaggevende feitelijke invloed en impact hebben op

¹⁴ Werkgroep "Artikel 29" inzake gegevensbescherming, Advies 1/2010 *over de begrippen 'verwerkingsverantwoordelijke' en 'verwerker'*, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_fr.pdf, p. 12.

de concrete en effectieve verwerking (registratie) van de persoonsgegevens en ze daar meester van zijn.

Het Controleorgaan is vragende partij¹⁵ voor de omzetting van deze werkelijkheid op het terrein in de wet op het politieambt. Een doeltreffende controle door het COC en een correcte wetgeving inzake de bescherming van politiegegevens vereisen, inzake juridische duidelijkheid, dat de operationele verwerkingsverantwoordelijke als zodanig wordt gedefinieerd door de wet.

Het is derhalve aangewezen om in artikel 30 van het wetsontwerp voor de GPI te werken met zogenaamde 'operationele verwerkingsverantwoordelijken', die daadwerkelijk instaan voor de voeding van de GGB T.E.R., en derhalve ook het best geplaatst zijn om in te staan voor de kwaliteit van de persoonsgegevens en informatie.

24. Tenslotte voorziet artikel 53 van het wetsontwerp in de invoeging van een artikel 44/11/9 *bis* in de WPA, aangaande de uitwisseling van persoonsgegevens en informatie door de GPI aan gezondheids-, hulp- en/of reddingsdiensten. **Zoals reeds vermeld onder randnummer 15, verdient het aanbeveling om tevens op te nemen dat deze communicatie vanuit de (GPI) wordt geregistreerd, teneinde eventueel achteraf discussie te vermijden.**

25. Het wetsontwerp T.E.R. geeft voor het overige geen aanleiding tot andere opmerkingen vanwege het Controleorgaan.

C. Artikelsgewijze bespreking ontwerp KB T.E.R.

26. Artikel 2, 6° van het ontwerp KB vermeldt als categorie van entiteit die in de GGB T.E.R. verwerkt worden *"de identificatiegegevens met betrekking tot de entiteiten ten aanzien van wie er ernstige aanwijzingen bestaan dat zij de criteria bedoeld in artikel 1, 4°, 5°, 6° of 8° kunnen vervullen"*. Artikel 13 van het ontwerp KB voorziet dat deze gegevens maximaal zes maanden mogen worden bewaard vanaf de registratiedatum, en op het einde van de termijn worden gearchiveerd indien zij niet beantwoorden aan de voormelde criteria van artikel 1. **De steller van het ontwerp wordt dan ook verzocht om deze bewaartermijn eveneens in het wetsontwerp zelf te voorzien, en niet in het ontwerp KB. Het betreft namelijk een essentieel element van de verwerking van persoonsgegevens.**

In hun verslagen van de gezamenlijke controle van de GGB TF hebben het Controleorgaan en het Vast Comité I herhaaldelijk gewezen op de noodzaak van de strikte opvolging van deze termijnen, en dit

¹⁵ Zie ook de adviezen in de dossiers DA220017 (SIS) en DA220030 (DPO), te consulteren op de website van het Controleorgaan : <https://www.controleorgaan.be/nl/publicaties>

via de ontwikkeling van een ICT Tool. Het moet niet enkel voor de operationele verantwoordelijke, maar ook voor de toezichthoudende overheden (COC en Vast Comité I) immers mogelijk zijn om de correcte naleving van deze termijn na te gaan. **De steller van het ontwerp wordt dan ook verzocht om in het ontwerp KB op te nemen dat de operationeel verantwoordelijke deze evaluatie opneemt in het dossier van de betreffende entiteit, opdat een verificatie van de evaluatie en de termijn door de toezichthoudende overheden mogelijk is, evenals een strikte opvolging van deze termijnen aan de hand van een ICT applicatie.**

OM DEZE REDENEN

Het Controleorgaan op de Politie Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politie Informatie op 20 juni 2023.

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter a.i.,
(GET) Frank Schuermans